

POROČILO o delu temeljnega javnega tožilstva — enota v Ljubljani za leto 1981 — izveček

SPOŠNO O DELU JAVNEGA TOŽILSTVA

1. Javno tožilstvo je v letu 1981 uresničevalo funkcijo v skladu z ustavnim položajem organa v sistemu oblasti in družbene samozaščite. Pri tem je upoštevalo sklepe in stališča družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, še posebej tista, ki so bila sprejeta ob oceni ustavne preobrazbe v letu 1980 ter dogovorjeno politiko pregona v javnem tožilstvu.

2. V zaostrenih gospodarskih razmerah je bil najodločnejši pregon tistih, ki so s svojim obnašanjem napadali družbeno lastnino in samoupravljanje ter zavirali izvajanje ukrepov ekonomske stabilizacije. Pojave osebnega okoriščenja, razsipništva, nevestnega poslovanja, kršitev s področja cen, blagovnega prometa v državi in s tujino, s področja investicij in drugih so enote temeljnega javnega tožilstva obravnavale prednostno in ob tesnem sodelovanju z organi odkrivanja in sojenja.

3. S spremljanjem in analiziranjem družbenih odnosov in pojavov je dana čvrsta podlaga za preventivno delovanje in vključevanje javnega tožilstva v sistem družbene samozaščite. V preteklem letu smo posredovali samoupravnim organizacijam preko 70 opozoril, v katerih smo opozarjali na pomanjkljivosti pri varstvu družbene lastnine in druge ugotovljene negativne pojave. Metoda obravnavanja varnostnih problemov z odgovornimi organi v družbenih pravnih osebah je dala nekatere nesporne pozitivne učinke. Pri tem smo ustrezno pozornost posvečali sodelovanju s sredstvi javnega obveščanja, korak naprej pa pomenijo tudi mesečna poročila, ki jih od polovice preteklega leta namenjamo obveščanju organov družbenopolitičnih skupnosti.

4. Javno tožilstvo se je v letu 1981 kadrovsko ustalilo in če ne upoštevamo določenih težav pri izvajanju spremljajoče dejavnosti, uspešno obvladuje rastoči pripad zadev. Zaostankov v delu praktično ni. Tudi kakovost dela je bila zadovoljiva. Manj uspeha pa opažamo pri reševanju prostorske problematike, ki kljub jasnim sklepom ostaja še naprej nerazrešena.

PREGON STORILCEV KAZNIVIH DEJANJ IN PRESTOPKOV

5. V enotah TJT je pripad pomembnejših zadev v letu 1981 od 11.600 v letu 1980 narasel na 12.500 ali za skoraj 8 %. Pri tem je porast posebej izrazit le pri kaznivih dejanjih zoper družbeno lastnino in gospodarstvo (od 1758 na 2223 oseb ali za 26 %), deloma pri mladoletnem prestopništvu (od 827 na 918 ali za 11 %) in pri gospodarskih prestopkih (za 3,5 %, od 982 na 1016). Zaradi večjega števila prijav zoper neznane storilce se je stopnja razkritosti deloma poslabšala, saj je število ovadenih polnoletnih storilcev kaznivih dejanj naraslo v celoti le za 3,8 %.

6. S pregonom je bilo skupno zajetih 9360 fizičnih in pravnih oseb. Ovadbe smo zavrgli zoper 1315 oseb, obtožbe vložili zoper 4915 (od tega 301 mladoletna oseba in 584 odgovornih oseb za gospodarske prestopke), preiskovalni postopek pa je bil zahtevan zoper 2932 oseb. Zavržene ovadbe so le v manjši meri posledica slabše kakovosti odkrivanja in prijavljanja, bolj pa naknadno zbranih podatkov in izvajanja politike pregona.

7. S sodbami temeljnega sodišča je bilo v letu 1981 rešenih zadev zoper 3307 polnoletnih, 374 mladoletnih ter 409 pravnih in odgovornih oseb za gospodarske prestopke. Pri polnoletnih osebah presega obsodilnost 83 %, pri gospodarskih prestopkih pa je bila prav tako povečana (na 70 %). Vpliv na kaznovalno politiko je bil dovolj izražen tako v usmeritvah k zaostritvi odgovornosti za težja in nevarnejša dejanja kot v količinskem pogledu.

KRIMINALITETA V OBČINAH LJUBLJANE

8. Kazniva dejanja znanih polnoletnih oseb sicer niso v porastu, pač pa je značilno večanje deleža napadov na

družbeno lastnino (gospodarski kriminal). Lani se je zaostрила tudi problematika požarne varnosti, občuten pa je porast tudi zoper neznane storilce. Istočasno beležimo upad kaznivih dejanj zoper varnost cestnega prometa, ki ga moremo pripisovati realnemu izboljšanju stanja na naših cestah.

Odkrite pojave oblike gospodarskega kriminala opozarjajo, da je bilo premalo storjenega predvsem pri fizičnem zavarovanju družbenega premoženja v temeljnih gospodarskih sredinah. Neodločno in neorganizirano samozaščitno delovanje je vzrok tudi za vse večjo škodo, ki nastaja zaradi požarov. Čeprav so bili pri odkrivanju doseženi nekateri uspehi, pa je vendarle opazno, da smo še premalo učinkoviti pri zapletenejših oblikah gospodarskega kriminala, pri čemer še vedno leži vse breme predvsem na strokovnih organih družbenega nadzora.

9. Čeprav upoštevanje občinskih meja v mestu Ljubljani nima večjega pomena, pa je vendarle ugotoviti, da je največ oseb bilo prijavljenih iz SO Center (ca. 40 %), sledi občina Vič-Rudnik z 20 %, občini Šiška in Moste-Polje s ca. 15 % ter Bežigrad z 10 %. Pri tem je značilno, da premoženjska kazniva dejanja prednjačijo predvsem v centru mesta, kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa pa v občinah, v katerih so glavne vpadnice: za Bežigradom, v Šiški in na Viču.

10. Z mladoletniškim kriminalom sta upoštevaje število šolajočih najbolj obremenjeni občini Center in Vič-Rudnik, po absolutnem številu pa ob Viču tudi Šiška in Moste-Polje. Bolj kot sam obseg moti pri mladoletniški kriminaliteti izvrševanje kaznivih dejanj v skupinah ter poudarjena agresivnost, zlasti v obliki poškodovanja ali uničevanja družbene in zasebne lastnine. Sicer redki ekscesni primeri nemira mladih opozarjajo na pomanjkljivosti pri delu z mladino, še posebej pri sprejemanju nekaterih vrednot socialistične samoupravne družbe.

11. Pri pregonu odgovornih in pravnih oseb zaradi gospodarskih prestopkov je treba porast v celoti pripisati novim inkriminacijam v nekaterih predpisih, zlasti po zakonu o temeljnih varnosti cestnega prometa. Vse manj ovadb za družbi nevarna dejanja zoper ukrepe ekonomske stabilizacije (po zakonu o temeljnih sistema cen, zaradi špekulacij, zadrževanja blaga in tako dalje) so predvsem posledica normativnih pomanjkljivosti ter možnosti obvladovanja vseh številčnejših pojavov kršitev, ki pogosto že presegajo fizične zmogljivosti organov nadzora.

Javni tožilec
Božo Janhuba

Stališča in sklepi izvršnega sveta k poročilu temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani za leto 1981:

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Šiška je na svoji 4. seji dne 17. 5. 1982 obravnaval poročilo o uporabi zakonov in delu temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani na območju občin Ljubljane za leto 1981 in sprejel naslednja stališča in sklepe:

1. Izvršni svet sprejema poročilo o uporabi zakonov in delu temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani na območju občin Ljubljane za leto 1981.

2. Izvršni svet ugotavlja, da je bilo delo temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani v letu 1981 uspešno in v skladu s splošnimi prizadevanji za dvig in zaostritev odgovornosti ter z opredeljeno kaznovalno politiko, kar je tudi vplivalo na to, da je bila varnostna situacija kljub nekaterim motečim pojavom in spremembam v preteklem letu dobra.

3. Izvršni svet podpira nujnost rešitve prostorske problematike ljubljanske enote temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani in s tem uresničitev sklepa, sprejetega ob ustavni preobrazbi pravosodja.

4. Referenta za družbeno samozaščito se zadolži, da uvede stalno aktivnost na področju krepitve samozaščitnega delovanja v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih subjektih, ki upravljajo z družbenimi sredstvi.

5. Izvršni svet poziva vse izvršne svete ljubljanske regije, da izpolnijo svoje obveznosti glede financiranja temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani za leto 1981 in se dogovore o kriterijih za financiranje v letu 1982.

6. Poročilo temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani s sklepi izvršnega sveta se uvrsti na dnevni red zasedanja občinske skupščine v mesecu juniju 1982.

Izvršni svet